

Järvenpään taidemuseo

Kokoelmapolitiikka 2025–2030

Museoissa tehdään yhteiskunnallisesti hyvin merkittävää työtä kulttuuriperinnön säilymiseksi ja välittymiseksi paitsi nykyisille asukkaille ja muille kävijöille, myös erityisesti tuleville sukupolville.

Esipuhe

Järvenpään kaupungin strategia vuoteen 2030 määrittelee visiokseen: ”Järvenpääläiset voivat hyvin ja asiat hoituvat sujuvasti metropolialueen pohjoisessa keskuksessa”. Missiona on: ”Rakennamme yhdessä kaupunkia, jossa järvenpääläisellä on turvalliset juuret ja kantavat siivet.”

Järvenpään taidemuseon kokoelmapolitiikka 2025–2030 on Museolain edellyttämä asiakirja valtiosuutta nauttivalle ammatillisesti hoidetulle museolle. Lisäksi se vastaa kaupungin strategiaan tavoitteisiin museokokoelmien näkökulmasta. Järvenpään taidemuseon kokoelmat sekä niiden ympärille rakentuva museotoiminta ovat osa hyvinvoinnin perustaa Järvenpäässä. Ne muodostavat perustavan osan kulttuuriperintöämme, kulttuurijuuriamme, jotka kuuluvat kaikille.

Kokoelmat ovat museotoiminnan ydin eikä museota voi olla olemassa ilman kokoelmia. Museoissa tehdään yhteiskunnallisesti hyvin merkittävää työtä kulttuuriperinnön säilymiseksi ja välittymiseksi paitsi nykyisille asukkaille ja muille kävijöille, myös erityisesti tuleville sukupolville. Museotoiminnan pitkä aikajänne vaatii valtuustokaudet ylittävää ajattelua ja tahtotilaa.

Järvenpäässä museokokoelmat kattavat useita taiteenlajeja ja eri alojen taiteilijoiden taideperintöä: kuvataidetta, kirjallisuutta, musiikkia ja säveltaiteita, valokuvia, esineitä, arkkitehtuuria sekä museopuutarhan. Järvenpäähän sijoittuu Suomen itsenäisyyteen ja kansalliseen ajatteluun vaikuttanut Tuusulanjärven taiteilijayhteisö ja sen perintö, lisäksi Järvenpäässä sijaitsee alueen ainoa Alvar Aalto -kohde. Järvenpäässä vastuu kulttuuriperinnöstä on erityisen suuri, samalla se luo Järvenpäälle valtakunnallisesti ainutlaatuisia mahdollisuuksia hyödyntää kulttuuriperinnön potentiaalia merkittävänä alueen talous- ja matkailuveturina.

Digitalisaatio luo uusia mahdollisuuksia museoiden toiminnalle ja kokoelmatyölle. Se luo mahdollisuuksia kulttuuriperinnön digitaaliseen tallentamiseen ja hyödyntämiseen uusilla, innovatiivisilla tavoilla. Ylikunnallinen Virtuaalimuseo Muste on avautunut loppuvuodesta 2024 yleisölle ja luo myös kansainvälistä näkyvyyttä alueemme kulttuuriperinnölle ja sen museokohteille, houkutellessa kansainvälistä matkailua.

Järvenpään museopalveluita; taidemuseota, Aholaa, Suvirantaa ja Villa Kokkosta kehittämällä, ja panostamalla museotoimintaan ja sen edellytyksiin, luodaan kestävää hyvää koko Järvenpäälle.

Jaana Tamminen
museopalveluiden päällikkö

**Järvenpäässä vastuu
kulttuuriperinnöstä on
erityisen suuri, samalla se luo
Järvenpäälle valtakunnallisesti
ainutlaatuisia mahdollisuuksia
hyödyntää kulttuuriperinnön
potentiaalia merkittävänä
alueen talous- ja
matkailuveturina.**

Sisältö

1. Johdanto	9
2. Kokoelmapolitiikkaa ohjaava lainsäädäntö	11
2.1. Museotoiminnan periaatteet	12
3. Museotoiminta Järvenpäässä	14
3.1 Järvenpään taidemuseo	17
3.2 Ahola	20
3.3 Suviranta	22
3.4 Villa Kokkonen	24
4. Järvenpään taidemuseon kokoelmat	27
4.1 Eero Järnefelt -kokoelma	29
4.2 Venny Soldan-Brofeldt -kokoelma	31
4.3 Paloheimon perinnesäätien talletuskokoelma	32
4.4 Järvenpään kaupungin julkisen taiteen kokoelma	33
4.5 Aholan kokoelma	36
4.6 Suvirannan kokoelma	37
4.7 Villa Kokkosen kokoelma	39
4.8 Kulttuurihistoriallinen esinekokoelma	40
4.9 Kulttuurihistoriallinen valokuvakokoelma	41
4.10 Villa Cooperin kokoelma	42
4.11 Järvenpään kaupungin palkinnot ja lahjat	43

5. Kartuntapolitiikka	45
5.1. Lahjoitukset	46
5.2. Talletukset	47
6. Kokoelmien hallinta	49
6.1 Luettelointi	49
6.2 Kokoelmatyöryhmä	51
7. Kokoelmien saavutettavuus ja käyttö	52
7.1 Kokoelmat verkossa	53
7.2 Lainaustoiminta	53
7.3 Tutkimus- ja julkaisutoiminta	54
8. Kokoelmien hoito	55
8.1 Kokoelmien hoito ja konservointi	56
8.2 Kokoelmien säilytys	57
8.3 Kokoelmapoistot	58
8.4. Turvallisuus	62
9. Kokoelmien tulevaisuus	63
9.1 Kokoelmien tulevaisuus museotoiminnan lakkautuessa	63
10. Liitteet	
10.1 Lahjoitussopimusmalli	62
10.2 Lainasopimusmalli	64

1. Johdanto

Museot ovat muistiorganisaatioita, joiden ydintehtävänä on tallentaa ja säilyttää yhteistä kulttuuriperintöä. Kulttuuriperintö sijaitsee kunnissa ja kaupungeissa, joilla on suuri vastuu suomalaisen kulttuuriperinnön säilymisestä. Järvenpään kaupungin museopalvelut vastaa kulttuuriperinnön suojelusta ja säilymisestä Järvenpäässä aluevastuumuseon tuella. Uudenmaan alueellisina vastuumuseoina toimivat Helsingin kaupunginmuseo ja HAM Helsingin taidemuseo. Lisäksi Alvar Aalto -museo vastaa valtakunnallisesta arkkitehtuuri- ja muotoiluperinnön vastuumuseotehtävästä.

Järvenpään kaupungin museopalvelut kuuluu liikunnan ja kulttuurin avainalueeseen ja edelleen hyvinvoinnin palvelualueeseen. Kulttuuripalveluita johtaa hyvinvoinnin palvelualuejohtajan alaisuudessa kulttuurijohtaja. Järvenpään museopalveluiden toimintayksikön johtajana toimii museopalveluiden päällikkö.

Museopalveluita ohjaa kaupunginvaltuuston valtuustokaudeksi valitsema hyvinvointilautakunta. Toimintaa ohjaavat Hallintosääntö § 21 (KV 27.5.2024 § 34) sekä Hyvinvoinnin palvelualueen toimintasääntö § 22 (Hyvo 12.6.2024, § 26).

Jokaisella museolla on oma erityinen kokoelma. Järvenpään taidemuseo hallinnoi taidekokoelmia, kokoelmia taiteilijakodeissa ja kulttuurihistoriallista esine- ja valokuvakokoelmaa. Järvenpäässä kokoelmien laajuus ja monipuolisuus vaatii laajaa osaamista niin historian kuin eri taiteenlajien aloilta.

Järvenpään kaupungin museopalveluiden kohteisiin kuuluvat: **Järvenpään taidemuseo** ja taiteilijakodit **Ahola**, **Suviranta** ja **Villa Kokkonen**. Kullakin taiteilijakodilla on oma museo-kokoelma. Lisäksi museo hallinnoi kokoelmaa jugendhuvila Villa Cooperissa. Järvenpään kaupungin saamia palkintoja ja lahjoja säilytetään museon kokoelmatiloissa toistaiseksi, mutta palkinnot ja lahjat eivät muodosta museokokoelmaa.

Tämä kokoelmapoliittinen ohjelma korvaa vuoden 2019 kokoelmapoliittisen ohjelman. Seuraavan kerran kokoelmapoliittista ohjelmaa päivitetään vuonna 2030. Tämä dokumentti linjaa, miten Järvenpään kaupungin museokokoelmia ylläpidetään ja kartutetaan.

2. Kokoelmapoliitikkaa ohjaava lainsäädäntö

Museoilla on juridinen ja eettinen vastuu kokoelmistaan. Museoiden toimintaa ohjaavat Suomen lait ja asetukset sekä kansainväliset ja kansalliset sopimukset. Vuoden 2020 alussa voimaan astunut museolaki (314/2019) säätelee museotoimintaa Suomessa. Lisäksi toimintaa ohjaa museoasetus (1192/2005), tekijänoikeuslaki, henkilötietolaki ja arkistolaki. Museoiden toimintaa ohjaavat myös UNESCO:n alaisen Kansainvälisen museoneuvoston (ICOM) määrittelemät Museotyön eettiset säännöt sekä muut UNESCO:n neuvottelemat kansainväliset sopimukset.

Museolaki edellyttää, että valtionosuutta nauttivilla museoilla on kokoelma ja kokoelmapoliittinen ohjelma. Kokoelmien tulee olla yleisön tavoitettavissa ammatillisesti hoidettuna. Kokoelman säilyminen museokokoelmana tulee olla turvattu myös museon lopettaessa toimintansa.

Kulttuuriperinnöllä on erityistä merkitystä myös kriisioloissa. Suomen kokonaisturvallisuusstrategiassa kulttuuriomaisuuden suojeleminen ja kulttuuripalvelut nähdään osana henkistä

kriisinkestävyyttä. Tämän tulisi tarkoittaa panostuksia museopalveluiden huoltovarmuuteen ja kulttuuriperinnön suojelemiseen. Euroopassa syttynyt sota osoittaa, kuinka tärkeää on turvata digitaalinen kulttuuriperintö ja kulttuuriperintöä koskeva tieto. Museokokoelmia koskeva dokumentointi, tiedon laatu ja pitkäaikaissäilytys ovat tälle työlle tärkeitä edellytyksiä.

2.1. Museotoiminnan periaatteet

Museolla on sekä juridinen että eettinen vastuu kokoelmistaan. Museolain mukaisesti museon tehtävä on tallentaa ja säilyttää kulttuuri- ja luonnonperintöä, edistää niihin liittyvää tutkimusta ja tiedon saatavuutta sekä esitellä niitä yleisölle ja toteuttaa aiheeseen liittyvää yleisötyötä.

Museolain mukaan museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa yksilöiden ja yhteisöjen ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museolakiin kirjattujen, valtiosuuden saamisen edellytysten mukaan museon toiminnalle on oltava taloudelliset edellytykset sekä tarkoituksenmukaiset tilat, kokoelmapolitiikka ja päätoimisessa palvelussuhteessa työskentelevät museoalan asiantuntijat, joilla on soveltuva korkeakoulututkinto sekä suoritettut museologian perusopinnot.

Kulttuuriperinnöllä on erityistä merkitystä myös kriisioloissa. Suomen kokonaisturvallisuusstrategiassa kulttuuriomaisuuden suojelu ja kulttuuripalvelut nähdään osana henkistä kriisinkestävyyttä.

3. Museotoiminta Järvenpäässä

Järvenpään taidemuseo ylläpitää neljää museokohdetta. Järvenpään taidemuseo on avoinna ympäri vuoden, ja kesäkaudella touko-syyskuussa ovat auki taiteilijakodit: Ahola, Suviranta ja Villa Kokkonen. Museotoiminta on saanut alkunsa merkittävistä teoslahjoituksista 1990-luvulla.

Järvenpään kaupungin museopalveluissa työskentelee seitsemän vakituista työntekijää (2024).

- Museopalveluiden päällikkö
- Amanuessi
- Kokoelma-amanuessi
- Yleisötyön amanuessi
- Kaksi museoassistenttia
- Opasvalvoja

Kokoelmatyöryhmän muodostavat amanuenssit ja museopalveluiden päällikkö. Päävastuu kokoelmien ammatillisesta hoidosta on kokoelma-amanuenssilla.

Järvenpään taidemuseossa tehdään museolaisissa mainittua tutkimustyötä resurssien puitteissa. Amanuenssien työnkuvat ovat suhteellisen laajat ja yleisötyön suuremmat resurssit mahdollistaisivat laajempaa toimintaa kohteissa.

3.1 Järvenpään taidemuseo

Järvenpään taidemuseo sijaitsee Järvenpään kirjasto-
rakennuksen alakerrassa osoitteessa Kirjastokatu 8, 04400
Järvenpää. Kirjastorakennus on rakennettu vuosina
1986–1987. Rakennuksen suunnittelijana on ollut arkkitehti
Olavi R. Lipponen. Rakennus on arkkitehtonisesti ja kaupun-
kikuvallisesti merkittävä, mutta rakennusta ei ole suunniteltu
taidemuseoksi. Tilojen mataluus rajoittaa näyttelytoimintaa
ja esitettävän taiteen muotoja. Tilojen ilmanvaihto on
haasteena museon kävijämäärillä.

Järvenpään taidemuseon perustamisen mahdollisti taiteili-
ja Venny Soldan-Brofeldtin pojantytären Kaarina Ahon mer-
kittävä teoslahjoitus Järvenpään kaupungille vuonna 1990.
Lahjoitus sisälsi Venny Soldan-Brofeldtin 36 öljymaalusta, 4
akvarellia ja 90 piirustusta. Lahjoituksen ehtona oli saattaa ko-
koelma esille. Kokoelmalle rakennettiin näyttelytila kirjaston
alakertaan. Aluksi museo toimi nimellä Venny Soldan-
Brofeldtgalleria ja se avautui joulukuussa 1992.

Eero Järnefeltin tyttärentytär Elisa Paloheimo lahjoitti
Järvenpään kaupungille vuonna 1997 Eero Järnefeltin tai-
teen kokoelman, johon kuului 75 teosta. Samalla museon nimi
muutettiin Järvenpään taidegalleriaksi. Taidegalleria-nimestä
luovuttiin vuonna 2002, kun Järvenpään taidemuseo aloitti
toimintansa ja museota alettiin hoitaa ammatillisesti.

Museotilaa on laajennettu 2008–2009, jolloin saatiin museaalinen kokoelmavarasto ja museon logistiikkaa palveleva huone. Vuonna 2017 Järvenpään taidemuseo pääsi ammatillisesti hoidettuna museona valtionosuuden piiriin.

Kiinteistöön, jossa museo sijaitsee, liittyy haasteita. Pitkän aikavälin tavoitteena olisi saada museolle uudet sopivammat tilat. Uudet tilat mahdollistaisivat museon kokoelmien säilyttämisen, kokoelmien esittelyn yleisölle, laadukkaan yleisötyön ja monipuoliset vaihtuvat näyttelyt alueen vetonaulana.

Pitkän aikavälin tavoitteena olisi saada museolle uudet sopivammat tilat. Uudet tilat mahdollistaisivat museon kokoelmien säilyttämisen, kokoelmien esittelyn yleisölle, laadukkaan yleisötyön ja monipuoliset vaihtuvat näyttelyt alueen vetonaulana.

3.2 Ahola

Ahola sijaitsee Järvenpäässä Tuusulanjärven rannalla osoitteessa Sibeliuksenväylä 57, 04400 Järvenpää. Suojeltu rakennus on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävä, sekä kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde osana Tuusulanjärven kulttuurimaisemaa. Rakennuksen omistaa Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä (Keuda), jolta Järvenpään kaupunki on vuokrannut rakennuksen 50 vuodeksi elokuusta 2011 lähtien.

Ahola on Tuusulanjärven taiteilijayhteisön synnyinpaikka sekä taidemaalari Venny Soldan-Brofeldtin (1863–1945) ja kirjailija Juhani Ahon (1861–1921) taiteilijakoti. Rakennuksen nykyinen klassismia edustava ulkoasu on 1920-luvulta. Ulkoasun suunnittelivat arkkitehtiveljekset Toivo ja Jussi Paatela. Rakennus on restauroitu Juhani Aho-seuran, Keudan (Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä) ja Järvenpään kaupungin toimesta vuonna 1996. Kohteessa avautui vuonna 1997 kolmen huoneen laajuinen näyttely. Vuonna 2012 Aholan perusnäyttely uusittiin kattamaan rakennuksen koko alakerta.

Aholan perusnäyttelyn uudistamisen yhteydessä 2012 Ahola sai oman kokoelman, kun aiemmin kohteeseen deponoitu kokoelma lahjoitettiin museolle. Aholan päivitys nykyaikaiseksi eläväksi taiteilijakodiksi on ajankohtaista seuraavien viiden vuoden aikana, sillä kohteen nykyinen käyttö ei mahdollista kohteen kaikkea potentiaalia.

Tavoitteena vuoteen 2030 mennessä on Aholan aseman vahvistaminen yhtenä tärkeimmistä museokohteista Järvenpäässä ja Tuusulanjärven taiteilijayhteisön syntypaikkana. Kohdetta kehitetään rohkeasti erityisesti lapsiperheiden näkökulmasta kohti monipuolista museo- ja kulttuurikohdetta.

3.2 Suviranta

Suviranta sijaitsee Tuusulanjärven rannalla osoitteessa Suvirannankatu 5, 04400 Järvenpää. Järvenpään kaupunki osti Eero Järnefeltin taiteilijakoti Suvirannan vuonna 2018 tavoitteena avata se museona. Vuonna 1901 valmistunut huvila on arkkitehti Usko Nyströmin suunnittelema.

Rakennus on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävä, sekä kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde osana Tuusulanjärven kulttuurimaisemaa. Suvirannan arvo muodostuu sen autenttisuudesta yhtenä Tuusulanjärven taiteilijayhteisön alkuperäisenä säilyneenä huvilana.

Suviranta ei ole vielä museo, vaan asuttu koti, jossa on pieni museokokoelma. Se kattaa muutamia Suvirannan esineitä, huonekaluja ja taideteoksia. Suvirannan kehittäminen kohti ammatillista museotoimintaa on käynnistynyt museo- ja museopuutarhasuunnitelmien kautta vuosina 2021–2022. Kohde on tarkoitus avata taiteilijakotimuseona. Kotimuseotoiminta edellyttää lisäresursseja, mm. investointia Suvirannan taiteen, irtaimiston ja esineistön lunastamiseksi osaksi Suvirannan kokoelmaa.

Suviranta on vuoteen 2030 mennessä vakiinnuttanut asemansa valtakunnallisesti yhtenä kiinnostavimmista taiteilijakodeista Suomessa, sekä poikkeuksellisena taiteilijakotina Tuusulanjärven taiteilijakotien joukossa. Kohdetta kehitetään mahdollisuuksien mukaan kohti ympärivuotisesti auki olevaa monipuolista museokohdetta. Näin se luo houkuttelevan matkailukohteen Järvenpäähän, vastinparin Tuusulan Halosenniemenelle. Suvirannan ainutlaatuisesta puutarhasta huolehditaan ammatillisesti ja se on avoinna yleisölle museon aukioloaikoina.

3.4 Villa Kokkonen

Vuonna 1969 valmistunut Villa Kokkonen on Alvar Aallon suunnittelema taiteilijakoti säveltäjä ja akateemikko Joonas Kokkoselle (1921–1996). Kokkonen asui talossa kuolemaansa saakka. Järvenpään kaupunki osti talon Kokkosen perikunnalta vuonna 1998.

Villa Kokkonen sijaitsee Järvenpään Vanhankylänniemessä osoitteessa Tuulimyllyntie 5, 04400 Järvenpää. Rakennus on kansainvälisesti merkittävä sekä kulttuurihistoriallisesti ja arkkitehtonisesti arvokas kohde.

Villa Kokkosesta on tehty rakennushistoriallinen selvitys ja museosuunnitelma vuosina 2021–2022. Nämä dokumentit ovat olleet pohjana kohteen kunnostuksessa kohti museokohdetta. Villa Kokkonen avautuu rakennuksen kunnostuksen ja pihan ennallistamisen myötä museokohteena kesäkaudelle 2025. Vuosina 2021–2024 kohde on ollut avoinna satunnaisesti ja etukäteen varatuin museokierroksin.

Villa Kokkoson toiminnasta vastasi ulkopuolinen taho vuosina 2010–2021. Rakennuksen luonteen ja ainutlaatuisen miljöönsä vuoksi kohteen uudelleen vuokraamista ei enää suositella. Ulosvuokrauksen jälkeen pihapiirissä ja rakennuksessa on ollut huomattavia kunnostustarpeita eikä ainutlaatuista museokokoelmaa voi säilyttää ilman museoammattilaisten valvontaa.

Villa Kokkonen on vuoteen 2030 mennessä vakiinnuttanut asemansa yhtenä kiinnostavimmista Alvar Aalto -kohteista Suomessa. Harvinaisena säveltäjäkotina se muodostaa Ainolan kanssa kahden säveltäjäkodin kokonaisuuden saman järven vastarannoille. Villa Kokkosessa vaalitaan sekä Alvar Aallon rakennusperintöä että suomalaisen musiikkihistorian merkittävän vaikuttajan ja säveltäjän Joonas Kokkoson perintöä. Kohteessa järjestetään monipuolista yleisötyötä konserttien ja opastuksineen.

4. Järvenpään taidemuseon kokoelmat

Järvenpään taidemuseo ylläpitää taide-, esine- ja valokuvakokoelmia. Seuraavan viiden vuoden aikana taidekokoelmista on tarkoitus eriyttää Elisa Paloheimon ja Kaarina Ahon lahjoituskokoelmat. Lisäksi taidekokoelmien rakennetta tarkastellaan uudelleen. Pyrkimyksenä on säilyttää inventointinumerot ennallaan.

Järvenpään taidemuseon kokoelmat koostuvat seuraavista kokoelmista (2024):

- Eero Järnefelt -kokoelma
- Venny Soldan-Brofeldt -kokoelma
- Venny Soldan-Brofeldtin luonnoskokoelma
- Paloheimon perinnesätiön talletuskokoelma
- Järvenpään kaupungin julkisen taiteen kokoelma

Kokoelmat taiteilijakodeissa

- Aholan esinekokoelma
- Aholan arkisto- ja käyttökokoelma
- Villa Kokkosen esinekokoelma ja Villa Kokkosen kirjakokoelma
- Suvirannan taide- ja esinekokoelma

Esine- ja valokuvakokoelmat

- Kulttuurihistoriallinen esinekokoelma
- Kulttuurihistoriallinen käyttökokoelma
- Kulttuurihistoriallinen valokuvakokoelma
- Villa Cooperin kokoelma

Kokoelmien ulkopuolella

- Järvenpään kaupungin lahjat ja palkinnot

4.1 Eero Järnefelt -kokoelma

Järvenpään taidemuseon Eero Järnefelt -kokoelma on saanut alkunsa Elisa Paloheimon merkittävästä teoslahjoituksesta vuonna 1997. Myöhemmin kokoelma on karttunut yksityishenkilöiden lahjoituksin ja talletuksin.

Vuonna 2024 Eero Järnefelt -kokoelma pitää sisällään 253 teosta. Suurin osa teoksista, 119 kpl, on maalauksia. Lisäksi kokoelma pitää sisällään grafiikantöitä ja luonnoksia. Kokoelman aiheena ovat kotikuvaukset Suvirannasta, perhepiiri sekä kuvauksia matkoilta niin kotimaahan kuin ulkomaille.

Kokoelma on laajuudessaan kansallisesti merkittävä ja kokoelman teoksia lainataan vuosittain toisiin museoihin näyttelyihin. Kokoelman hallinta lähivuosina tarkoittaa sitä, että kokoelma tulisi käydä systemaattisesti läpi ja lisätä objekteihin asiasanoituksia, kuvailutietoja ja muita puuttuvia tietoja, jotta kokoelman tutkimuskäyttö paranee.

Eero Järnefelt, Järvenpään kartanon sonni (ajoittamaton)

4.2 Venny Soldan Brofeldt -kokoelma

Järvenpään taidemuseon alkuperäinen Venny Soldan-Brofeldt -kokoelma on koko museon perusta. Kaarina Ahon lahjoitus vuonna 1992 edellytti kokoelmalle tiloja. Myöhemmin kokoelma on kasvanut lahjoituksin.

Vuonna 2024 Venny Soldan-Brofeldt -kokoelma pitää sisällään yhteensä 212 teosta ja yli 6 000 luonnosta. Kokoelma on Suomen kattavin ja merkittävä tutkimusaineisto. Kokoelman aihepiireissä korostuvat lapsiaiheet sekä merimaisemat Itämeren rannoilta.

Luonnoskokoelma on tarkoitus asiasanoittaa ja avata tutkimuskäyttöön Finna.fi-palveluun soveltuvien osien. Asiasanoituksen yhteydessä luonnoksiin lisätään myös kaikki olemassaoleva tieto. Myös muu kokoelman taide käydään läpi lähivuosina Eero Järnefelt -kokoelman tavoin.

Venny Soldan-Brofeldt, hevonen, luonnoskokoelma

4.3 Paloheimon perinnesäätien talletuskokoelma

Järvenpään taidemuseo sai merkittävän talletuksen vuonna 2016, kun Paloheimon perinnesäätio talletti museolle yli 90 teosta. Kokoelmassa on erityisesti Eero Järnefeltin töitä, mutta teoksia on myös muilta taiteilijoilta, kuten Eero Järnefeltin enolta Mihail Clodtilta ja opettajalta Ilja Repiniltä.

Suuri osa teoksista on Paloheimon perinnesäätien perustajan Arvi Paloheimon perintönä saamia maalauksia. Lisäksi hän kartutti kokoelmaansa määrätietoisesti. Talletus täydentää Järvenpään taidemuseon jo olemassa olevaa kokoelmaa, jonka sydämenä on Arvi Paloheimon sisaren Elisa Paloheimon lahjoituskokoelma.

Mihail Konstantinovits Clodt, Pilvet (ajoittamaton)

4.4 Järvenpään kaupungin julkisen taiteen kokoelma

Järvenpään taidemuseo hallinnoi Järvenpään kaupungin julkisen taiteen kokoelmaa. Kokoelma sisältää veistoksia, maalauksia ja grafiikantöitä. Teokset on hankittu tai saatu pääosin ennen 1990-lukua. Kokoelmassa korostuu paikallisuus. Kokoelman taiteilijat ovat ammattitaiteilijoita, mutta joukossa on myös taideharrastajien töitä.

Kokoelma on laajalti sijoitettuna kaupungin julkisiin tiloihin ja puistoihin. Kokoelmasta on deponoitu 13 teosta HUS-yhtymälle (Helsingin kaupungin ja muun Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon yhtymä). Deponoidut teokset on sijoitettu Järvenpään aikuispsykiatrian yksikköön.

Julkisen taiteen kokoelman on tarkoitus olla esillä. Muutamista puretuista rakennuksista kuten Järvenpään kaupungintalosta sijoitettiin teoksia museon ulkopuoliseen, vuokrattuun varastoon. Osa kokoelmasta on kärsinyt sisäilmaongelmista ja muusta rasituksesta, konservointia tulisi tehdä. Lisäksi moni teos vaatisi uudelleen kehystämistä.

Ulkoilmaan sijoitetut teokset tulisi inventoida ja kuntokartoittaa lähivuosina. Teoksille tulee luoda samalla asianmukaiset huolto-ohjeet ja -aika-aulut.

Kokoelmasta poistetaan tulevana vuosina korjauskelvottomat ja kokoelmaan kuulumattomat teokset. Lisäksi kokoelmaa sijoitetaan entisestään kaupungin julkisiin tiloihin, kuten päiväkoteihin ja kouluihin. Tavoitteena on luopua ulkopuolisesta vuokratusta varastotilasta.

Uusien teosten hankinta kaupunkitilaan edistää tutkitusti kaupunkilaisten hyvinvointia ja lisää vetovoimaa ja turvallisuuden tunnetta. Tällä hetkellä kaupungin kokoelma kasvaa lahjoituksin tai erillisten taidehankkeiden kautta, joiden rahoitus tulee ulkopuolelta.

Kaupungin taidekokoelman tarkoitus on tallentaa järvenpääläistä ammattitaidetta, tallennusvastuu, joka ei ole minkään muun museon vastuulla. Kokoelmatilojen rajallisuuden ja henkilöstön koon vuoksi Järvenpään museopalvelut voi vastaanottaa vain ydinkokoelmaan liittyviä teoslahjoituksia. Suurikokoisten muiden lahjoitusten vastaanottamista täytyy tarkastella kriittisesti edellä mainituista syistä.

4.5 Aholan kokoelma

Aholan kokoelman runko muodostuu Juhani Aho -seuran ja Venny Soldan-Brofeldtin perikunnan vuonna 1996 tallettamasta ja vuonna 2011 kaupungille lahjoittamasta esineistöstä. Aholan kokoelma uudelleenluettelointiin ammatillisin kriteerein Museoviraston myöntämällä avustuksella vuonna 2015.

Aholan kokoelma on suurelta osin esillä Aholan perusnäyttelyssä, jota pyritään uudistamaan lähivuosina. Aholan kokoelma esittelee Juhani Ahon ja Venny Soldan-Brofeldtin elämäntyötä, taiteilijayhteisön elämää ja arkea. Kokoelman esineistö liittyy pääosin perheen aikaan Aholassa vuosina 1897–1914. Kokoelma on tarkoitettu julkaista soveltuvin osin Finna.fi-palvelussa.

Aholan kokoelma karttuu lahjoituksin. Lahjoitusten tulee liittyä Ahojen aikaan Aholassa tai liittyä muuten selkeästi Juhani Ahoon, Venny Soldan-Brofeldtiin tai heidän lapsiinsa ja lähipiiriin.

4.6 Suvirannan kokoelma

Suvirannan esineistö ja interiööri muodostuvat taidemaalari Eero Järnefeltin, hänen tyttärensä taidemaalari Laura Järnefeltin, sekä Laura Järnefeltin pojan Juhani Kolehmaisien perheiden esineistöstä ja taideteoksista.

Kaupungin ostaessa Suvirannan vuonna 2018 kiinteistön kauppaan sisältyi 70 keskeistä objektiä, lähinnä huonekaluja. Kaikki kauppaan sisältyneet objektit on luetteloitu ja kuvattu museoiden luettelointiohjeen mukaan.

Museotoiminnan kannalta on tärkeää saada myös muut interiöörin keskeiset esineet ja taideteokset osaksi kokoelmaa. Kohde on tarkoitettu säilyttämään mahdollisimman alkuperäisessä asussaan myös tulevaisuudessa. Suvirannan alkuperäinen interiööri esineistöineen, huonekaluineen ja taideteoksineen muodostaa kohteen museoarvon ja merkittävyyden.

Suvirantaan on tehty museosuunnitelma, jossa otetaan kantaa kohteen tulevaisuuden interiööreihin. Tavoite on seurata tätä dokumenttia kohdetta museoidessa tulevina vuosina. Prosessin aikana kaikki objektit tulisi luetteloida ja kuvata osaksi kokoelmaa. Objekteille tulisi myös luoda hoito-ohjeet, sillä Suviranta ei tule olemaan olosuhteiltaan museon kaltainen ympäristö (ilmankosteuden ja lämpötilan vakiointi). Herkimmät objektit tulee harkinnan mukaan siirtää pois kohteesta taidemuseon säilytystiloihin.

4.7 Villa Kokkosen kokoelma

Villa Kokkosen kokoelmat koostuvat talon esineistöstä ja kirjastosta. Yhteensä Villa Kokkosen kokoelmiin kuuluu yli 3 000 kirjaa, äänilevyä, huonekalua ja taide-esinettä. Rakennus esineistöineen muodostaa tyylikkään malliesimerkin Alvar Aallon arkkitehtuurista ja Artekin muotoilupärlöistä.

Kokoelman ainutlaatuisuutta lisää esineiden ainutkertaisuus. Osa huonekaluista on suunniteltu varta vasten Villa Kokkoseen ja ovat näin ollen kiinteä osa rakennuksen arkkitehtuuria. Rakennus on kokonaistaideteos, ja interiööri ja miljöö korostavat kohteen arkkitehtuuria ja kokoelman merkitystä.

Kokoelma tulee lähivuosina asiansanoittaa, lisätä objekteihin puuttuvat tiedot ja tarkastaa virheiden osalta. Kokoelman alkupe-
räinen luettelo on tehty ennen ammatillista museotoimintaa.

Kokoelmaa ei kartuteta systemaattisesti, mutta osaksi kokoelmaa voidaan hyväksyä lahjoituksia, jotka liittyvät oleellisesti kohteen historiaan, asukkaisiin ja interiööriin.

4.8 Kulttuurihistoriallinen esinekokoelma

Kulttuurihistoriallisen esinekokoelman perustan muodostaa Järvenpää-seuralta vuonna 2000 saatu lahjoitus. Lisäksi kokoelma on karttunut muilla lahjoituksilla osittain hallitsemattomasti vailla esineiden kontekstitietoja. Lahjoituksesta lähtien kokoelma on ollut sijoitettuna Järvenpään taidemuseon yhteydessä olevaan varastotilaan. Kokoelma puhdistettiin, uudelleen inventointiin ja digitoitiin Museoviraston myöntämien avustusten avulla vuosina 2009–2011.

Kokoelma koostuu pääasiassa tavanomaisesta maa- ja kotitalousesineistöstä, sekä pienteollisuuden ja yrityselämän esineistä. Järvenpää-seura on kartuttanut kokoelmaa suunnitelmallisesti 1980-luvulla siten, että siihen pyrittiin saamaan järvenpääläisen pienteollisuuden ja kaupan esineitä.

Kokoelman esille saattamista tulisi edistää lisäämällä objekteihin lisätietoja ja poistamalla kokoelmaan kuulumattomia esineitä. Esineistä olisi tarkoitus kirjoittaa pidempiä tekstejä julkaistavaksi museon eri kanavissa.

Edustavin osa kokoelmasta voidaan liittää Finna.fi-palveluun. Kokoelman esineitä otetaan huomioon näyttelysuunnittelussa mahdollisuuksien mukaan. Käyttökokoelman osalta esineitä käytetään aktiivisesti museopedagogisessa toiminnassa kuten Koulujen kulttuuripolku -toiminnassa (KUPO).

4.9 Kulttuurihistoriallinen valokuvakokoelma

Järvenpään taidemuseon kulttuurihistoriallinen valokuvakokoelma sisältää yli 2 000 valokuvaa, joista valtaosa esittelee Järvenpään historiaa 1900-luvulla. Kokoelman runko muodostuu Järvenpää-seuran lahjoituksesta ja se on täydentynyt kaupunginarkiston sekä kaupunkilaisten tekemien lahjoitusten myötä. Valokuvien ajoituksen pääpainopiste on sotien jälkeisessä ajassa, kaupungin kunnallisessa ja kaupallisessa toiminnassa, sekä arjen askareissa.

Kokoelmaa kartutetaan harkitusti lahjoituksia vastaanottaen ja vapaaehtoisvalokuvaajien voimin. Vapaaehtoiset valokuvaajat eli kuvaussakkilaiset valokuvaavat Järvenpäästä vuosittain vaihtuvin teemoin. Tällä hetkellä teemana on muuttuva kaupunki Järvenpään keskusta-alueella. Joka vuosi osaksi kokoelmaa liitetään edustavimmat otokset kuvaussakkilaisten valokuvista. Valinnan kokoelmaan liitettävistä kuvista tekee kokoelmatyöryhmä. Kuvaussakkilaisten toimintaa koordinoi yleisötyön amanuenssi.

Vuonna 2024 tyhjennetyistä kaupungin kiinteistöstä Seutulantieltä löytyi kaupunkikehityksikön valo- ja diakuvia. Nämä kuvat liitetään soveltuvin osin kokoelmaan tulevana vuosi.

Valokuvakokoelma on digitoitu lähes kokonaan vuoden 2018 aikana ja tulevaisuudessa se on tarkoitus julkaista soveltuvin osin tekijänoikeudet huomioon ottaen Finna.fi-palvelussa.

4.10 Villa Cooperin kokoelma

Villa Cooper sijaitsee osoitteessa Myllytie 14, 00410 Järvenpää. Rakennus on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävä sekä kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde. Rakennustaiteellisesti arvokas huvilarakennus yhdistyy Tuusulanjärven taiteilijayhteisöön, sillä rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Lars Sonck alun perin Villa Enckelliksi. Rakennus on sijainnut alun perin Ainolan ja Aholan läheisyydessä kiinteänä osana Tuusulanjärven taiteilijayhteisöä. Huvilaa on kutsuttu Ainolan sisarhuvilaksi kohteiden samankaltaisuuden vuoksi. Huvila on myöhemmin siirretty nykyiselle paikalleen.

Järvenpään kaupunki sai Villa Cooperin huvilan ja tontin testamenttilahjoituksena Agneta Cooperilta vuonna 1973. Vuoden 1981 lahjakirjaan on kirjattu luettelo siihen kuuluvista esineistä, jotka on tarkoitettu käytettäväksi talossa. Vuonna 2004 huvila irtaimistoinen siirtyi kaupungin käyttöön. Talon esineistö on kuvattu ja luetteloitu Järvenpään taidemuseon toimesta.

Esineet koostuvat tehtailija Edward Cooperin ja hänen puolisonsa Agneta Cooperin kodin sisustuksesta ja arkisista esineistä. Villa Cooper ja sen esineistö edustavat Järvenpään kauppalaan aikaista teollistumista, kasvua ja kotielämää. Lahjakirjassa listattujen esineiden lisäksi talossa on runsaasti muuta irtaimistoa, josta vain osa on luetteloitu.

Villa Cooperia ei ole koskaan avattu museona. Irtaimistoa on käsitelty käyttökokoelmana, joka on ollut esillä kohteessa. Kohde on ollut ulosvuokrattuna vuodesta 2008 lähtien, jonka aikana irtaimistoa on ollut talossa käytössä mm. myyntikalusteina. Osa irtaimistosta on kuitenkin ollut varastoituna yhteen suljettuun huoneeseen rakennuksen yläkertaan.

Loppuvuonna 2023 Järvenpään kaupunki päätti myydä kiinteistön. Koska kiinteistö on myynnissä, on museo inventoinut lahjakirjassa mainitun kokoelman vuonna 2024.

4.11 Järvenpään kaupungin palkinnot ja lahjat

Järvenpään taidemuseon tiloissa on luetteloimaton kokoelma Järvenpään kaupungin lahjoja ja palkintoja. Esineet ovat siirtyneet Järvenpään taidemuseon tiloihin kaupungintalon purun seurauksena, eikä niille ole löydetty uutta sijoituspaikkaa. Ne eivät muodosta museokokoelmaa.

Esineet pitävät sisällään muun muassa astioita, taide- ja lasiesineitä, pokaaleja, pöytästandaareja ja muistomitaleja. Esineillä ei sellaisenaan ole museaalista arvoa. Esineiden kohtalosta tehdään ratkaisu tulevina vuosina. Esimerkiksi selkeästi joillekin henkilöille osoitetut esineet pyritään lahjoittamaan asianomaisille ja mahdollisesti jotkut esineet voidaan liittää osaksi kulttuurihistoriallista esinekokoelmaa tai Järvenpään kaupungin julkisen taiteen kokoelmaa. Esineistö olisi hyvä poistaa kokoelmatiloista, jotta tila riittää paremmin varsinaisille museokokoelmille.

5. Kartuntapolitiikka

Järvenpään taidemuseon kokoelmat karttuvat lahjoituksin ja testamenttilahjoituksin.

Suvirannan taide- ja esinekokoelma sekä irtaimisto tulevat hankittaviksi tulevaisuudessa. Nämä ainutlaatuiset objektit tulisi pystyä hankkimaan osaksi kokoelmaa, jotta Suviranta voidaan avata museokohteena.

Kulttuurihistorialliselle kokoelmalle on muodostettu oma tallennusvastuu ja se on yhteensovitettu lähikuntien museoiden kanssa. Järvenpään tallennusvastuu koskee oman kaupungin aluetta ja ajallisesti pääpaino on esineistössä, joka on syntynyt kaupungin alueella Järvenpään tultua kauppalaksi 1951.

Kulttuurihistoriallista valokuvakokoelmaa kartutetaan lahjoitusten lisäksi vapaaehtoisvalokuvaajien eli kuvaussakkilaisten voimin.

Järvenpään taidemuseo on jäsen Museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto TAKO ry:ssä. TAKO pyrkii kehittämään etenkin kulttuurihistoriallisten, mutta myös taidemuseoiden tallennustyönjakoa sekä nykydokumentointia.

5.1. Lahjoitukset

Kaikkiin Järvenpään taidemuseon kokoelmiin voidaan liittää uusia teoksia, jos ne täyttävät lahjoituksen kriteerit.

Uutta taidetta kokoelmaan liitettäessä noudatetaan seuraavaa ohjenuoraa:

- 1) Teos tuo kokoelman sisällöllisiin linjoihin olennaisen lisän tai sillä on suhde jo olemassa olevaan kokoelmaan.
- 2) Teoksella on kytkös Järvenpään tai kokoelmataiteilijoihin Eero Järnefeltiin ja Venny Soldan-Brofeldtiin.
- 3) Taideteos on ammattitaiteilijan tekemä ja hyväkuntoinen.
- 4) Suurikokoiselle teokselle tulee olla lahjoitushetkellä tiedossa sijoituspaikka.

Uusia esineitä kokoelmaan liitettäessä noudatetaan seuraavaa ohjenuoraa:

- 1) Esine liittyy oleellisesti liitettävään kokoelmaan. Esineellä on kytkös Järvenpään tai täällä eläneisiin ihmisiin.
- 2) Esine on sellaisenaan esillepanokelpoinen näyttelyssä.
- 3) Esineellä on korkea arvoluokitus osana kokoelmaa.

Järvenpään taidemuseon kokoelma-amanuessi tekee kokoelmaan liitettävästä objektista ehdotuksen kokoelmatyöryhmälle ja valmistelee prosessin objektin liittämistä kokoelmaan. Valintakriteerit perustellaan esityksissä ja kirjataan kokoelmahallintajärjestelmään. Ehdotukset hyväksyy museopalveluiden päällikkö.

5.2. Talletukset

Järvenpään taidemuseon kokoelmiin on otettu vastaan talletuksia. Tämä kokoelmapoliittinen ohjelma linjaa, että kokoelmiin ei enää oteta vastaan talletuksia vuodesta 2025 lähtien.

Järvenpään taidemuseon säilytystilat ovat rajalliset, ja teoksia on jouduttu sijoittamaan ulkopuolelta ostettuihin varastotiloihin. Tavoitetilana on saada nykyiset talletetut teokset osaksi lahjoituskokoelmia.

Talletukset muodostavat riskin taidemuseotoiminnalle. Talletukset aiheuttavat taloudellisia haasteita, koska talletusteoksia tulee hoitaa samaan tapaan kuin lahjoitusteoksia. Lisäksi talletusteokset tulee vakuuttaa, vaikka ne eivät ole kaupungin omaa omaisuutta. Ammatillisesti hoidetut museot eivät tyypillisesti hyväksy talletuksia.

6. Kokoelmien hallinta

Järvenpään taidemuseon kokoelmiin kuuluu monia erilaisia objekteja, eli yksittäisiä kokoelmaan kuuluvia taideteoksia, asiakirjoja, esineitä ja valokuvia.

Kokoelmiin liitettävät objektit dokumentoidaan huolellisesti. Asianmukainen luettelointi on kokoelmien hallinnan perusta. Taidemuseon velvollisuutena on edistää ja harjoittaa omien kokoelmien teoksista, taiteilijoista ja esineistä tehtävää tutkimusta, joka usein yhdistyy luontevasti myös taidemuseon näyttelyihin ja yleisemmin museon kulttuuriperinnön välittämisen tehtävään.

6.1 Luettelointi

Vastaanotettaessa aineistoja kaikki objektit luetteloidaan, tunnistekuvataan ja merkitään. Tärkeä on liittää mukaan objektin proveniensi, joka on olennainen osa sen museaalista arvoa. Luettelointi tehdään museoiden luettelointiohjeen mukaan. Jokaisella kokoelmalla on omat tunnisteensa, joka identifioi, mihin kokoelmaan teos kuuluu.

Kokoelmat on tallennettu Disec Oy:lta vuonna 2024 hankittuun kokoelmanhallintajärjestelmän Yksaan. Disecin palvelut

tuotetaan Suomessa sijaitsevista Vahti 3-tason konesaleista käsin. Lisäksi kokoelmataulukoista on varmuuskopiot ulkoisella kovalevyllä ja pilvipalvelussa.

Yksä on Disec Oy:n ylläpitämä tietokanta, johon tallennetaan teostietojen lisäksi taiteilijätietoja ja objekteihin liittyviä dokumentteja ja taustatietoja. Yksä on kokoelmahallinnan apuväline, jolla on mahdollista hallita myös lainoja, deponointeja, sopimustietoja, konservointitietoja ja teosten historiatietoja.

Taideteosten luetteloinnissa käytetään yleisesti hyväksytyjä asiasanoja, joista Järvenpään taidemuseon käytössä ovat taideteosten osalta Iconclass ja Yleinen suomalainen ontologia (YSO). Muiden objektien kohdalla käytetään Museualan ja teollisuusalan ontologiaa.

Painokelpoiset teoskuvat tilataan ammattivalokuvaajalta. Valokuvaaja luovuttaa kuviaan koskevat tekijänoikeudet Järvenpään taidemuseolle. Myös museon henkilökunnan ottamien kuvien tekijänoikeudet ovat luonnollisesti museolla. Valokuvakokoelmiin liitettävät kuvat skannataan ja alkuperäinen kuva säilytetään valokuva-arkistossa.

Tulevina vuosina selvitetään Järvenpään taidemuseon osalta tiettyjen kokoelmien siirtoa pitkäaikaissäilytykseen PAS-palveluun. Järvenpään taidemuseo suhtautuu avoimin mielin tekoälyn tarjoamaan apuun luetteloinnissa ja kokoelmien hallinnassa, mutta tekoäly ei nykyisellään luo työlle lisäarvoa tai kasvata työn tehokkuutta.

6.2 Kokoelmatyöryhmä

Museopalveluiden koko vakainainen henkilökunta osallistuu kokoelmatyöhön. Museon kokoelmien hallintaan ja käsitteilyyn osallistuu erityisesti kolme amanuenssia, jotka yhdessä museopalveluiden päällikön kanssa muodostavat kokoelmatyöryhmän. Päävastuu Järvenpään taidemuseon kokoelmatoiminnasta on kokoelma-amanuenssilla. Vakainaisten työntekijöiden lisäksi kokoelmatehtävissä on työskennellyt määräaikaaisesti projektityöntekijöitä ja kesätyöntekijöitä.

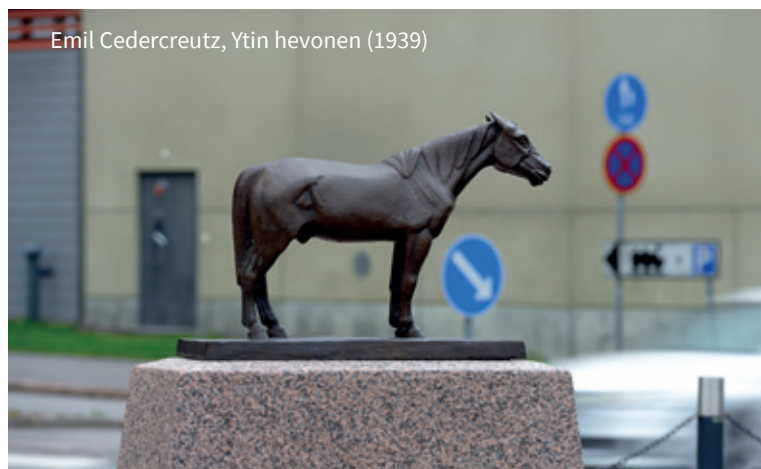

Erkki Eronen, Pikku-Kalle (1980)

7. Kokoelmien saavutettavuus ja käyttö

Järvenpään taidemuseon kohteiden kokoelmia pääsee näkemään paikan päällä kotimuseoissa Aholassa, Suvirannassa ja Villa Kokkosessa. Järvenpään taidemuseolla on esillä kokoelmanäyttely, joka esittelee kokoelmataiteilijoiden Eero Järnefeltin ja Venny Soldan-Brofeldtin taidetta kertoen samalla tarinaa taiteilijoiden elämänvaiheista ja Tuusulanjärven taiteilijayhteisöstä.

Julkisen taiteen kokoelman teoksia pyritään sijoittamaan mahdollisimman paljon kaupungin julkisiin ja puolijulkisiin tiloihin sekä ulkoilmaan Järvenpäässä.

Emil Cedercreutz, Ytin hevonen (1939)

7.1 Kokoelmat verkossa

Järvenpään taidemuseon taide on esillä Eero Järnefelt ja Venny Soldan Brofeldt -kokoelmien osalta suurelta osin Finna.fi- ja Europeana.eu -tietokannoissa luonnoksia lukuun ottamatta. Finna on Suomen yleisten kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteinen valtakunnallinen tietokanta. Europeana on Euroopan komission ylläpitämä yhteiseurooppalainen kulttuuriperintötietokanta. Järvenpään julkisiin veistoksiin pystyy tutustumaan taidekierros.jarvenpaa.fi-sivustolla.

Kokoelmia on tarkoitus avata lisää verkkoon tekijänoikeudet sekä henkilöstöresurssit huomioon ottaen. Iso osa luonnoskokoelmaa tulisi kuvata uudelleen, jotta sen julkaisu Finna.fi-palvelimessa olisi laadullisesti mahdollista ja hyödyttäisi aineiston tutkimuskäyttöä.

7.2 Lainaustoiminta

Järvenpään taidemuseosta lainataan taidekokoelman teoksia ammatillisesti hoidettujen museoiden näyttelyihin vuosittain. Muiden kokoelmien osalta käytetään harkintaa näyttelypaikan soveltumisesta lainattaville objekteille.

Lainasopimuksia käsittelee kokoelma-amanuessi tarvittaessa kokoelmatyöryhmän avustuksella. Lainasopimukset hyväksyy ja allekirjoittaa museopalveluiden päällikkö.

Lainaustoiminnan määrä vaihtelee vuosittain. Lainaustoiminta on vilkastunut selkeästi kokoelmien siirryttyä saavutettaviksi

Finna.fi-sivustolla vuonna 2022. Kokoelmapalvelut ovat kasvaneet ja työllistävät entistä enemmän. Pitkällä aikavälillä Järvenpään taidemuseon merkittävät kokoelmat edellyttäisivät lisäpanostusta kokoelmapalveluiden henkilöstöön. Kokoelmatyöstä vastaa tällä hetkellä yksi henkilö.

7.3 Tutkimus- ja julkaisutoiminta

Tutkimustyö on olennainen osa museo- ja kokoelmatyötä. Järvenpään kaupungin museopalveluissa tutkimustyötä tehdään maltillisesti. Lisäksi taloudelliset syyt ovat vähentäneet julkaisutoimintaa viime vuosina.

Taidekokoelmien osalta tehdään säännöllisesti perustutkimusta, jossa kokoelmateosten kontekstitietoja päivitetään. Tutkimustieto lisää kokoelmien museo- ja kulttuuriperintöarvoa ja näin ollen parantaa kokoelmien käytettävyyttä.

Järvenpään taidemuseon taidekokoelmat kiinnostavat opin-
nätteen tekijöitä ja tutkijoita. Kokoelmien saavutettavuus Finna.fi-sivustolla on lisännyt yhteydenottoja tutkijoilta. Aineistoon tutustuminen on maksutonta, mutta kaupalliseen käyttöön tehtävistä kuvatilauksista laskutetaan erillisen hinnaston mukaisesti.

Järvenpään kaupungin museopalvelut ylläpitävät sisäiseen käyttöön tarkoitettua käsikirjastoa, jossa on karttuva valikoima kirjallisuutta kuvataiteen eri osa-alueista sekä kokoelmataitelijoista. Käsikirjaston luettelointijärjestelmä tulee uudistaa lähivuosina.

8. Kokoelmien hoito

Kokoelmia tulee hoitaa asianmukaisella tavalla. Kokoelmat vaativat säännöllisiä tarkastuksia ja toimenpiteitä. Mitä aiemmin havaitut vauriot korjataan, sitä pidempään objekti säilyy kokoelmassa.

Järvenpään taidemuseossa noudatetaan ennaltaehkäisevän konservoinnin periaatteita. Teoksia säilytetään asianmukaisissa paikoissa mahdollisuuksien mukaan, objekteja käsittelee vain ammattilainen ja havaitut ongelmat ja vauriot otetaan heti huomioon ja niistä kerrotaan eteenpäin kokoelma-amanuenssille.

Järvenpään kaupungin strategiassa vuodelle 2030 painotetaan viisasta ja oikea-aikaista toimintaa. Tämä on tärkeä ohjenuora myös kokoelmien hoidolle. Kokoelmista vastaa kokoelma-amanuenssi.

8.1 Kokoelmien hoito ja konservointi

Järvenpään taidemuseo hoitaa kokoelmiaan vastuullisesti tärkeimpänä tavoitteena niiden säilyminen tuleville sukupolville. Asianmukaiset säilytystilat ja käsittely ovat kokoelma-toiminnan perusta.

Vastuu kokoelmista on museon koko henkilökunnalla, joka tarkkailee objektien kuntoa ja käsittelee niitä ennaltaehkäisevän konservoinnin periaatteiden mukaan. Esimerkiksi näyttelyssä esillä olevien teosten esittelytapa mietitään huolellisesti etukäteen.

Uuden teoksen tai kokoelman vastaanoton yhteydessä teokselle tehdään tarvittaessa konservaattorin arvio. Vaadittavia toimenpiteitä tehdään harkitusti. Konservoinnista pyydetään aina raportti ja kuvat suoritetuista toimenpiteistä, jotka tallennetaan kokoelmanhallintajärjestelmään.

Kaupunkitilaan sijoitetun taidekokoelman kunto on tällä hetkellä tuntematon. Teoksille tulee tehdä kuntokartoitus lähivuosina. Tämän jälkeen teoksille voidaan suunnitella toimenpiteitä, jotka mahdollistavat teoksien säilymisen myös tulevaisuudessa.

8.2 Kokoelmien säilytys

Museotyön eettisten sääntöjen mukaisesti museoilla tulee olla asianmukaiset tilat, jotka mahdollistavat museotoiminnan. Myös museolain mukaan valtionosuuden saamisen edellytyksenä ovat tilat, joissa pystyy toteuttamaan niin näyttely-, yleisö- kuin kokoelmatyötä.

Museostandardien mukaiset olosuhteet ja säilytystilat ovat edellytys kokoelmien säilymiselle. Museo-olosuhteiset tilat suojaavat kokoelmia haitalliselta kosteudelta, lämmöltä, olosuhteiden vaihtelulta, ilman epäpuhtauksilta, tuholaisilta, ilkivallalta ja varkauksilta, tulelta ja savulta sekä turvaavat kokotelmat mahdollisissa poikkeusoloissa.

Taidekokoelmien säilytystiloissa tulee olla tasaiset ja hallitut olosuhteet, joita seurataan ja valvotaan jatkuvasti. Järvenpään taidemuseon näyttely- ja säilytystiloissa suhteellisen ilman kosteuden tavoitearvo on RH 45 % ± 5 % ja lämpötilan 20° ± 2°. Tärkeintä on, että suhteellinen kosteus ja lämpötila pysyvät mahdollisimman tasaisina.

Olosuhteita seurataan säännöllisesti, vähintään kerran päivässä manuaalisesti olosuhteidenseurantalaitteista. Loppuvuonna 2024 Järvenpään taidemuseo siirtyy käyttämään dataloggereita vanhojen mekaanisten mittareiden sijaan. Dataloggerit ovat tiedonkeruulaitteita, jotka keräävät mittaustietoa halutusta kohteesta. Mittaustiedot tallennetaan laitteen sisäiseen muistiin, josta ne saadaan käyttöön. Uusiin dataloggereihin tallentuvat lukemat pitkältä aikaväliltä.

Lisäksi tietoa olosuhteista saadaan ilmanvaihtojärjestelmään liitetyistä antureista reaaliaikaisesti ja takautuvasti. Olosuhde-seurannasta on vastuussa kokoelma-amanuenssi. Käytännön huomiot ja kirjaukset olosuhteista tekee museon asiakaspalveluhenkilökunta.

Järvenpään taidemuseon kokoelmasäilytystila pitää sisällään kaksi huonetta, jotka on varustettu liikuteltavilla seinäkkeillä ja hyllyillä. Tilanpuutteen vuoksi suurikokoisia teoksia on varastoitu kokoelmatilojen seinustoille. Lisäksi sisäilmasta kärsineille teoksille on vuokrattu ulkopuolista säilytystilaa.

Järvenpään taidemuseon kokoelmatilojen lisäksi taidekokoelmia säilytetään Järvenpään kaupungin ylläpitämissä kotimuseoissa Aholassa, Suvirannassa ja Villa Kokkosessa. Näissä kohteissa ei ole museaalisia olosuhteita. Kohteissa olevat kokoelmat käsittävät lähinnä interiöörit, jotka eivät ole niin alttiita epävakaille olosuhteille. Tiloissa ei säilytetä ylimääräisiä kokoelmaan kuulumattomia objekteja ja väliaikaisen näyttelyn teokset palautetaan välittömästi näyttelyn päätyttyä Järvenpään taidemuseon kokoelmatiloihin.

8.3 Kokoelmapoistot

Säilyttäminen on keskeinen osa museotyötä, mutta välillä kokoelmista täytyy poistaa teoksia ja objekteja esimerkiksi huonon kunnon tai puutteellisten kontekstitietojen vuoksi. Poistot ovat tärkeä kokoelmien kehittämisen väline. Poistot takaavat paremman hoidon museoon jääville objekteille, kun resurssit voidaan keskittää jäljelle jäävän kokoelman hoitoon ja säilyttämiseen.

Yleisin syy kokoelmapoistoihin on teoksen pysyvä vaurioituminen tai tuhoutuminen ja katoaminen. Erityisesti julkisiin tiloihin sijoitetut teokset ovat riskialttiita ilkvallalle ja toisaalta esimerkiksi sijoituspaikkojen sisäilmaongelmat saattavat aiheuttaa pysyviä vaurioita teoksille.

Järvenpään taidemuseon kokoelmista voidaan perustellusti poistaa taideteoksia. Kokoelmapoistoa voi ehdottaa kokoelma-amanuenssi kokoelmatyöryhmälle ja poiston hyväksyy museopalveluiden päällikkö. Poistoista tehdään kirjallinen poistopäätös, jossa määritellään mahdollisimman tarkasti poistoon johtaneet syyt sekä valitaan paras mahdollinen poistotapa.

Poistotapoina ovat objektin tuhoaminen, materiaalin kierrättäminen tai lahjoitus toiseen museoon. Myös palauttaminen teoksen taiteilijalle tai objektin lahjoittajalle on mahdollista. Asianmukaiset tiedot poistetusta teoksesta merkitään kokoelmahallintajärjestelmään, jossa teoksen tiedot sekä inventaarionumero säilytetään kokoelmahistorian säilymiseksi. Myös tekijänoikeuslaki on otettava huomioon mahdollisten poistojen yhteydessä.

Järvenpään taidemuseo noudattaa kokoelmapoistoissa ICOMin ja sen alajärjestön, Suomen museoliiton ohjeita kuten vuonna 2015 julkaistu *Kokoelmapoistojen hyvät käytännöt* (toim. Emilia Västi & Minna Sarantola-Weiss). Lisäksi kokoelmapoistoissa voidaan hyödyntää merkitysanalyysimenetelmää.

8.4. Turvallisuus

Kaikki kokoelmien parissa työskentelevät vastaavat teosturvallisuudesta käsitellessään taidetta tai työskennellessään kokoelmatiloissa. Taideteosten käsittelyä vaativissa työtehtävissä työskentelevät perehdytetään oikeaan ja asianmukaiseen käsittelyyn.

Taideteosten säilytystiloihin on rajoitettu pääsy vain museoammattilaisilla. Kokoelmanhallintajärjestelmän tietoihin pääsevät käsiksi vain tietyt henkilöt ja katselu- sekä muokkaus-oikeutta rajoitetaan tarpeen mukaan.

Museokohteet ja kokoelman säilytystilat on varustettu hälytysjärjestelmällä ja kameravalvonnalla. Museokohteiden ja taiteen säilytystilojen turvallisuussuunnitelmia pidetään ajan tasalla ja päivitetään tarvittaessa. Turvallisuussuunnitelma pitää sisällään osion taidekokoelman ja museoiden kokoelmien evakuoinnista.

Company (Aamu Song & Johan Olin & Aija Hannula),
Maanalaiset maisemat (2019)

9. Kokoelmien tulevaisuus

Järvenpään taidemuseon ylläpitämiä kokoelmia hoidetaan ammattitaidolla. Kokoelmapalvelut ovat jatkuvassa kasvussa taide-teoslainojen, tietopyyntöjen ja neuvonnan kysynnän kasvaessa. Uuden kokoelmanhallintajärjestelmän myötä kokoelmat ovat helpommin saavutettavissa, selattavissa ja hallinnoitavissa.

Tulevaisuudessa olisi hyvä tarkastella mahdollisuuksia laajentaa kokoelma- ja säilytystiloja.

9.1 Kokoelmien tulevaisuus museotoiminnan lakkautuessa

Jos Järvenpään kaupunki lakkaa ylläpitämästä museotoimintaa, on kokoelmien tulevaisuus turvattu. Taidekokoelmat lahjoitetaan toisiin museoihin ja deponoinnit palautetaan omistajilleen.

Kulttuurihistoriallinen valokuva- ja esinekokoelma palautetaan Järvenpää-seuralle. Aholan kokoelma palautetaan Juhani Aho -seuralle. Villa Kokkosen ja Suvirannan kokoelmat lahjoitetaan kokonaisuksina toisille museoille tai kokoelmat luovutetaan kohteen uudelle omistajalle.

Järvenpään kaupungin museopalvelut

Lahjakirja

LAHJAN ANTAJA
nimi
osoite
muut yhteystiedot

LAHJAN VASTAANOTTAJA
Järvenpään taidemuseo
Kirjastokatu 8
04400 Järvenpää

allekirjoittajan yhteystiedot

kokoelma-amanuenssin yhteystiedot

Lahjan kohde/kohteet:

	taiteilija	teos	mitat	vakuu- tusarvo	kuva
1.					
2.					
3.					

Proveniensi:

Sopimuksen ehdot

1. Lahjoitus on vastikkeeton.
2. Lahjoitus tulee liitettäväksi Järvenpään taidemuseon kokoelmaan.

3. Järvenpään taidemuseo voi käyttää teosta omissa näyttelyissään

4. Teos voidaan lainata ulkopuolisiin näyttelyihin Järvenpään taidemuseon lainausehtojen mukaisesti.

5. Omistus- ja hallintaoikeus lahjoituksen kohteeseen siirtyvät heti lahjan saajalle.

Tätä asiakirjaa on laadittu kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle

Sopimuksen vakuudeksi

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Telia Sign -palvelussa.

Järvenpään kaupungin museopalvelut

Lainasopimus

LAINANANTAJA**Järvenpään taidemuseo**

Kirjastokatu 8

04400 Järvenpää

allekirjoittajan yhteystiedot

kokoelma-amanuenssin yhteystiedot

LAINAAJA

xxx

postiosoite

allekirjoittajan yhteystiedot

näyttelyn yhteyshenkilö

Näyttely:**Paikka ja aika:****Laina-aika:**

Lainattava/lainattavat teokset:

	Inv. nro	taiteilija	teos	mitat	vakuutusarvo	kuva
1.						
2.						
3.						

Xxx (myöhemmin Lainaaaja) ja Järvenpään taidemuseo (myöhemmin Lainanantaja) ovat sopineet, että xx lainaa Järvenpään taidemuseon kokoelmasta yllä mainitut teokset seuraavin ehdoin:

1. Vakuutus: Lainaaaja vastaa teoksen vakuuttamisesta sekä kuljetusten että näyttelyn aikana.

2. Kuljetus: Lainaaaja vastaa lainattavien teosten kuljettamisesta ja siihen liittyvistä kustannuksista. Kuljetuksessa käytetään taideteosten käsittelyyn erikoistunutta kuljetusliikettä tai museon omaa teoskuljetuksiin erikoistunutta yksikköä.

3. Näyttelyolosuhteet. Järvenpään taidemuseon teoksia voidaan esitellä seuraavissa olosuhteissa:

Lämpötila ja suhteellinen ilmankosteus:

- näyttely- ja säilytystilojen tasainen huonelämpötila: 20° / +/- 2°C
- suhteellinen ilmankosteus kesällä 50 / +/- 5 % RH, talvella 45 / +/- 5 % RH
- teosta ei saa sijoittaa suoraan kosteuttavan, kuivattavan, viilentävän tai lämmittävän laitteen läheisyyteen.

Valaistus:

- paperipohjaiset teokset: korkeintaan 50 lx (ei luonnonvaloa)
- öljy-, tempera- ja akryyliteokset 100–200 lx, ellei toisin sovita

Lainaaaja vastaa näyttelytilan paloturvallisuudesta ja riittävästä vartiointista. Lainaaaja huolehtii siitä, että museon asiakaspalvelijat osaavat toimia vaaratilanteissa asianmukaisella tavalla.

Paperipohjaisten teosten osalta esilläoloaika on enimmillään 3 kk kerrallaan.

4. Teosturvallisuus ja ripustus: Lainaaaja huolehtii lainattavien teosten turvallisuudesta ja asianmukaisesta käsittelystä lainasopimuksen voimassaoloaikana. Teoksen saavuttua näyttelyyn sen pitää temperoitua pakattuna vähintään 24 h ennen ripustamista. Lainaksi saatua taideteosta saavat käsitellä ainoastaan taideteosten käsittelyyn perehtyneet museoammattilaiset tai ammattimaiset taidekäsittelijät. Teoksia ei saa siirtää näyttelytiloissa tai irrottaa kehyksistään ilman Lainanantajan lupaa.

5. Tarkastukset ja konservointi: Lainaaaja vastaa teoksen lähtö- ja tulotarkastuksesta. Teos on tarkastettava ennen sen siirtoa varastolla/sijaintipaikassaan sekä sen jälkeen teoksen palaututtua konservattorin toimesta. Tarkastusraportit toimitetaan lainanantajalle. Teoksia ei saa konservoida ilman ennakkoilmoitusta Lainanantajalle.

6. Teosten valokuvaus: Lainaaaja saa kuvata näyttelyripostuksen omaan tutkimuskäyttöön. Näyttelyssä kävijät saavat kuvata teosta ilman salamaa sekä julkaista kuvia teoksesta sosiaalisen median alustoilla. Kaikki muu kuvaaminen edellyttää Lainanantajan antamaa lupaa.

Järvenpään taidemuseon taidetoksista on saatavilla painokelpoiset kuvat Finna.fi-palvelussa.

7. Julkaisu: Lainaaaja sitoutuu lähettämään yhden kappaleen mahdollisesta näyttelyjulkaisusta Lainanantajalle.

8. Teosten vahingoittuminen: Lainaaaja ilmoittaa teoksen mahdollisesta vahingoittumisesta välittömästi. Vahingon toteaa ja dokumentoi Lainanantajan valtuuttama konservattori. Lainanottaja vastaa teoksesta ja kaikista sille aiheutuneista vahingoista.

9. Riitaisuudet: Tästä Sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet sovitaan ensisijaisesti neuvottelemalla, viime kädessä Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

Tämä sopimus on voimassa 20.9.2024 tai siihen asti, kunnes kaikki lainatut teokset ovat palautuneet.

Tätä sopimusta on tehty kaksi kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Sopimuksen vakuudeksi

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Telia Sign -palvelussa.

**”Rakennamme yhdessä
kaupunkia, jossa
järvenpääläisellä on
turvalliset juuret ja
kantavat siivet.”**

Kokoelmapoliittisen ohjelman työryhmä: Jukka Cadogan, Leena Kauppinen, Pinja Petäjä, Jaana Tamminen

Taitto: Milja Salonen

Kuvat: Järvenpään taidemuseo